

Fant lur metode for å undersøke koronaprøver

Norske forskere har funnet ut hvordan de kan undersøke 100.000 koronaprøver om dagen.

AV ÅSHILD SKADBERG / NTB | PUBLISERT 13. SEP. 2020

Lege stikker pinne i nesa på kvinne som sitter

En koronatest tas i nesa. Illustrasjon: Tank.no

Et problem under koronapandemien har vært mangel på testsett. Mange mennesker har sittet i karantene fordi de kanskje smittet. Helsevesenet kunne ikke teste alle, fordi man måtte spare på testsettene som brukes når koronaprøver skal undersøkes.

I vår bestemte en gruppe norske forskere seg for å løse problemet. Og på bare en uke fant de ut hvordan de kunne lage masse testsett superkjapt.

Sånn tester man for korona

Når noen testes for korona, stikkes det en pensel langt inn i nesa og svelget. Penselen skraper med seg litt av overflatehinnen. Avskrapet legges i en saltvannsløsning for å holde seg. Dette fraktes til et laboratorium, der prøven blir undersøkt.

På laboratoriet trenger man ett testsett per prøve. Men det viste seg snart at både Norge og de fleste andre land hadde å få testsett på lager.

Her kommer den nye, norske metoden inn. Professor Magnar Bjørås, som har ledet arbeidet med å utvikle de nye testsettene, forklarer hvordan de virker:

Illustrasjon: Tank.no

1. Prøven tas og sendes til laboratoriet på vanlig måte.

2. På laboratoriet tilsetter man et slags vaskemiddel som bryter opp virusene og alle de andre cellene i prøven. Da blir RNA, som er arvestoffet i virus, frigjort.

Illustrasjon som viser hvordan koronaprøver behandles på laboratorium

Illustrasjon: Tank.no

3. Med noen bittesmå magnetiske kuler trekkes RNA-et ut fra prøven. RNAet blir hengende fast på kulene.

4. Kulene vaskes med litt sprit, slik at man blir kvitt alt som ikke er RNA.

5. RNA-et løsnes fra kulene og undersøkes.

Hvilket virus?

Flere ulike virus har RNA som arvemateriale. Så når man undersøker RNA-et, avleser man "koden". Koden forteller hvilke rekkefølge alle byggesteinene i RNA-et er plassert i.

Hvis koden man avleser, stemmer med koden for koronaviruset, er saken grei: Personen som har avgitt prøven, er smittet!

Fire forskere i hvite skjorter i labsetting

FORSKERE VED ST. OLAVS HOSPITAL: Magnar Bjørås, Sten Even Erlandsen, Lars Hagen og Per Arne Aas

Beredskap

Nå har forskerne ved St. Olavs hospital fått et viktig oppdrag fra helsemyndighetene: De skal bygge opp test-beredskape. Det betyr at de skal lage veldig mange koronatestsett, slik at vi har nok når vi trenger det.

– Vi kan lage 100.000 testsett om dagen. Det er så mye at vi kanskje kan levere testsett til andre land som trenger det og sier Magnar.

BAKTERIER OG VIRUS MAT OG HELSE MENNESKEKROPPEN MEDISIN OG SYKDOM

Meldinger ved utskriftstidspunkt 8. april 2025, kl. 05.13 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.